

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 287. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb11val-shoot-idm140209964753456/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

NOTER

- Billedet. – som ikke er kiendelig fra den forrige, hvori den forrige ikke kan genkendes. – *Excés*, Overmaal, Overdrivelse. – *Indolence*, Mæglighed, Lædhed.
- S. 80. *fast*, næsten. – *fornemmeligen*, i særlig Grad, først og fremmest. – *Spectatores*, lat. Tilskuere, efter Engiænderne Addison og Steele's Tidsskrift *The Spectator* (1711–12 og 1714), som efterlignedes i en Række Lande. – *den sidste store Comete*, der var den største i det 18. Aarh., viste sig i Vinteren 1745–44 og omtaltes i de danske Aviser for Januar og Februar 1744.
- S. 81. *item*, lat. endvidere. – *Verte subito*, lat. omkring! forsvind! – *Symbolum*, lat. Deviser, Valgsprog. – *semper eadem*, lat. altid den samme. – *probat*, bevisligt. – *Trembleys Memoires*, Naturhistorikeren Abraham Trembley (1700–1784), f. i Genève, opdagede under Ophold i Haag Sommeren 1740 det nævnte Fænomen og gjorde senere Rede for det i sit Skrift *Mémoires pour servir à l'histoire d'un genre de polypes d'eau douce, à bras en forme de cornes* (Paris 1744). – *Autor*, Forfatteren.
- S. 82. *Decouverte*, fr. Opdagelse. – *in Infinitum*, lat. i det uendelige. – *Creaturer*, Skabninger. – *Unitet*, Enhed. – *Ravn*, Rogn.
- S. 85. *Semina*, af lat. semen, Sædekorn, Frø. – *Solution*, Løsning. – *formere*, danne, opstille. – *Jeg haver viset etc.*, i Epistel 42. – *eleptiske*, elliptiske, af Form som en Ellipse. – *Vorticibus*, af lat. Vortex (Vertex), Hvirvel. – *en Orm ... som ... kaldes Solitarius*, vel efter fransk ver solitaire, Bændelorm (*tænia solium*). – *Vallisineri*, Antonio Vallisneri (1661–1730), italiensk Naturforsker og Læge, udgav Padua 1710 et Skrift om Bændelormen. – *seculum*, lat. Aathundrede.
- S. 84. *skiemme sig*, skamme sig. – *malus Christianus etc.*, lat. en daarlig Kristen kan være en god Teolog. – *Axioma*, gr. selvindlysende (Grund)sætning. – *quod tibi etc.*, lat. Hvad du ikke vil der skal gøres mod dig, skal du heller ikke gøre mod andre. Se Epistel 36, Art. 6. – *syncretist*, en der forsøger at mægle mellem stridende Parter, søger at forlige Konfessionerne. – *Communion*, Fællesskab. – *communicerer*, modtager Nadverens Sakramente, gaar til Alters. – *Arius*, alexandrinsk Teolog (d. 336), der udbredte den Lære om Treenheden, at Sønnen kun var en Skabning, og at der folgelig maatte have været en Tid, hvor han ikke har været til. – *den Alexandrinske Biskop*, Alexander, Biskop i Alexandria (d. 328); kendt som den første, der optraadte kraftigt mod Arianismen.
- S. 85. *Holger Rosenkrands* (1574–1642), Godsejer, Rigsraad 1616–27, Berømt som en originalt tænkende Teolog, der søgte bag Dogmerne og fremhævede Fromhedens og det varme Troslivs Betydning. – *Johan Paul Resen*, dvs. Hans Poulsen Resen (1561–1638), Professor ved Universitetet 1591–1638 og Tidens førende